

На щастя, в останній момент хлопчика впіймав чоловік-перехожий.

Досі ми говорили тільки про фізичні труднощі. Вони найлегші. Є психологічні.

Кілька разів я лишався сам на кілька діб, поки дружина їздила в закордонні відрядження.

— Тату, а де мама?

— Полетіла на роботу на літачку!

Старший син витріщив очі.

Він довго ще, коли приходив із садочка, а мами не було, припускав:

— Мама вже летить із роботи до нас... на вертольотику!

А я починав насвистувати музичну тему з *Mission Impossible*.

Так от, першого разу, лишившись сам із двома на кілька діб, я зрозумів, як людина може здуріти в декреті. Як то кажуть, діти — квіти життя. Проте якщо займатися виключно «квітникарством» — із квітникарем може зчинитись і депресія, і психоз, і навіть кондрашка.

Діти — радість, однак для самоздійснення, для відчуття повноцінності життя дорослому потрібно й інше. Дорослій — так само.

Ось, наприклад, наша подруга. Свого часу вона була, можна сказати, знаменитістю. Працювала в провідній компанії певної галузі. Народила старшу дитину. Не виходячи з декрету, народила молодшу. Загалом удома вже років п'ять. Чи більше. Аж ось позначила у facebook свою престижну роботу як «колишня». Психологічно важке рішення.

Але ж вона жінка, берегиня сім'ї і таке інше! Натомість «настоящий мужчина должен».

І діти — лише частина прописаного, хто що «должен». Якось підслухав одну маму. Скаржилась іншим, що години по дві-три на добу проводить біля плити, бо чоловік щодня вимагає нову м'ясну страву, аргументуючи:

— Я ж заробляю гроші!

Мені легше. Відкрию страшенну таємницю: я досі варю тільки щось простеньке, типу сосисок із макаронами. Складні речі, на кшталт супу чи плову, досі готує Оксана. І не вимагає від мене, щоб на час її повернення з роботи була вечеря «с первым, вторым и компотом». Мені простіше, я вісім років тому прийняв правильне рішення: одружився з жінкою. Вигідно.

І взагалі — чоловікові в побуті легше. Наприклад, ми з моїми трирічним і однорічним брудними, пітними мужиками можемо тижнями, а за крайньої потреби й місяцями не прибирати. А раптом мама не витримає бруду й від злості пропилюситься?

Тож не треба думати, що все ідилічно, якщо тато пішов у декрет. Ось нещодавно посварилися. Оксана таки пропилюсила. А потім, за кілька днів, просить мене:

— Ну прибери хоч у туалеті й ванній. Якщо ти з дітьми, це не означає, що можна нічого більше не робити.

Прибирати санвузол із однорічним помічником — завдання вищого левела. То, як мавпеня, молодший син пробує видряпатися на тебе по ногах — натомість стягує з тебе штани до колін. То, скориставшись нагодою, кидає у відкритий унітаз м'ячик. Подивитися, як він там булькне.

Утім, насправді прибирання тривало хвилин п'ятнадцять. Тут річ не в часі, а в лінощах. Та в різних «поняттях». Дружина апелює, нагадуючи про мою матір, яка виростила аж чотирьох дітей:

— Уявляєш, якби твоя мама не прибирала, бо треба дивитися за дітьми? Що в хаті робилося б?

До речі, про мою маму, та й про Оксанину. У перший рік після народження молодшого сина ми з двома дітьми без бабусь просто не вижили б. Узагалі, у нашому суспільстві «інститут бабусі» настільки важливий, що хоч відкривай державний Інститут Бабусі. З великих літер. А можна капслоком. Звісно, в Інституті Бабусі слід відкрити й Управління

Дідуся — але хай кожен сам оцінює відносну значущість цього Управління.

Так от, повертаючись до санвузла. Щоб змусити себе прибрати, я пробую думати про маму, а натомість згадую ПХД («парко-хозяйственный день», по-армійському) і прапорщика Величка, який перевіряв казарми в академії СБУ. Темна сторінка моєї біографії.

Ось прапорщик Величко проводить білою серветкою між трубами під раковиною. На серветці, ясна річ, лишається пилюка. Прапорщик Величко вибалушує очі й фальцетом, ніби йому щойно відрізали яйця, верещить:

— Курсант! Без увольнення! Три часа ПХД!

Словом, тут свої, чоловічі, травми.

Але я відволікся від дітей, наразі час закінчувати. Бо поки тато, відвівши старшого сина в садок, зачинився й пише про свій екзотичний героїзм, із молодшим сидить — хто би ви думали?!

Оксана паралельно, чую, намагається вирішувати по телефону робочі питання.

Годі, годі, продовжу писати іншим разом, бо зараз маленький утік від мами й уже під моїми дверима:

— Тяп-тяп-тяп!

Двоїстість

Попередній текст, який можна офіційно вважати за вступ, спершу в іншій редакції вийшов на сайті «Повага» (povaha.org.ua). Рекомендую. А нові розділи починаю писати, здавши дітей бабусі на тривалі вихідні. Попереду велика робота, і хочеться бодай зробити перший ривок.

Та ледь не зірвалось.

У день від'їзду молодший син прокинувся о п'ятій ранку, хоч мав би о восьмій. Розраховуючи на розклад дня, я допізна читав. Молодший ще посеред ночі переповз від себе до нас і зручно вмовстився між Оксаною та мною. Йому — затишно. А я — сплю на краєчку ліжка. Спина поболює, але сяк-так сплю, і тут — сюрприз! Синочок о п'ятій потягнувся й задоволено дає знати, що чудово виспався! Оксана, видатний прокрастинатор, до другої чи третьої ночі не спала, бо вписувалась у черговий дедлайн, — тож тепер вона підвелась, узяла ковдру й пішла у вітальню досипати на кушетці.

Малий спершу нічого — мовчки смочче пляшечку. Спати, правда, не дає, бо ж я зобов'язаний